

Any I

BARCELONA 4 DE JULIOL DE 1912

Núm. 1

HEMEROTECA
MUNICIPAL

MA

EL

GAT

II

SETMANARI NACIONALISTA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
CARRER DE DURÁN Y BAS
(GOBERNADOR), 4, ENT. 06

Número solt: 10 cèntims

SUSCRIPCIÓ
TRIMESTRE A CATALUNYA: 1'50 PESETAS
FORA : 2'50

ELS SEGADORS

Catalunya triomfant
Tornarà a ser rica y plena,
Endarrera aquesta gent
Tan ufana y tan soperba!

*

¡ Ara es hora, segadors!
¡ Ara es hora d'estar alerta!
Per quant vingui un altre juny
Esmolem ben bé les eines.

*

Que tremoli l'enemic
En veient la nostra ensenya:
Com fem caure espigues d'or
Quant convé seguèem cadenes.

*

Bon cop de fals,
Bon cop de fals, defensors de la terra;
Bon cop de fals!

MILIV.

Extraordinari assortit en batis-
tes, vichys, semisedes y percals

Especialitat en les camises a mida

Altes novetats en Corbates

Telèfons números 1574 y 7751
Sucursal: Salmerón, 49 - Gracia

COLLS Y PUNYS TOT FIL

PODER NATURAL

Desarrolleu vostres forces mentals y adquireu aquet poder sutil que domina no solament la materia sino les mentalitats d'altres persones. Aquet poder es l'herencia que té tot ser humà, pera que, fent bon ús d'ell, pugui adquirir tot lo que en justicia l'hi perteneix.

J. CARRETÉ. (Mentalista)

Escudellers, 75, 2.^{on}, 2.ª, escala esq. : Barcelona

DR. M. CAMPS

ESPECIALISTA

Vies urinaries - Enfermetats secretes - Aplicació 606

Mendizábal, 6, 1er, de 3 a 5

Clínica: Fusteria, 2 y 4, 1er, de 12 a 1 y de 7 a 9 nit

Enofosforina Serra

Tònic reconstituient :: Remineralisant

Solució enòlica de sals assimilables de fòsfor, calci, sodi, potasi, manganés y magnesi

Obra fisiològica y terapèuticament

Activa la nutrició; aumenta l'oxidació dels sulfurats desintegrats; retorna la gana.

Es moderador de la desnutrició níviosa; contrarresta els efectes de l'agotament y de les perdes orgàniques, remineralisant el cos humà.

Neurastenies; convalescencies; diabetis y albuminuria fosfòriques; debilitat infantil, raquitisme, caquexia, neuropaties distròfiques, etc.

Se'n pren un gotet avans de cada hora de menjar. Pels nens la mitat o la quarta part.

Es inalterable y de gust exquisit. Si's considera massa dolc se dilueix ab vi o ab aigua.

Dr. MARTÍNEZ CRESPO

DENTISTA

De la Facu'tat de Medicina de Madrid y Clínicas de París

— **TREBALLS AB OR** —

Gravina, número 8, pral., 1.ª, prop carrer de Pelai

MUNDIAL PALACE

Concerts Santos tots els dies

Coberts desde pessetes 3'50

Els divendres, bouillabaise

Dissabtes, menú corrent y vegetarià

MOBLES DE A. DIRAT

EXPOSICIÓ PERMANENT

Dormitoris, Salons, Menjadors, Despatxs, etc.
Especialitat en els d'estil Inglés

Mendizábal, 28 y 30, y Sant Pau, 50, 52 y 54

Pera els idiomes **THE BERLITZ SCHOOL** equival a la residencia en el extranger

325 Sucursals a Pelai, 58 - BARCELONA

Envío de prospecte gratis. Llissó de proba gratuïta. Secció especial pera traduccions (completas, en precis u orals). Contracte pera la correspondencia estrangera de casas de comers

— SETMANARI NACIONALISTA —

Núm. solt: 10 cèntims

SUSCRIPCIÓ: CATALUNYA, TRIMESTRE 1'50; FORA 2'50

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: CARRER DE DURÁN Y BAS, 4, ENTRESSOL

Genealogia d'EL GALL

DEL catalanisme pur n'han dit estridencies y en la terminologia de la nostra política del cridar ¡visca Catalunya! ab la vella entonació, cantar *Els Segadors*, o trencar els oportunismes polítics ab la repetició del nostre històric: « Volem que... », estridencies també ne diuen, que equival a dir desafinació. Heus aquí, doncs, com el nostre setmanari no podia portar altre nom que'l que li hem posat. Si de desafinar, d'esser estrident, s'en diu fer un gall, ¿per qué no'n teníem de fer un cada setmana? Y així fent estridencies, fem un Gall y fent un Gall, fem catalanisme, convertint una paraula, dita pera menyspreu dels amors fanàtics que sentim per Catalunya, en un simbòlic animal, ple d'orgull, de forsa, de majestat, de valor, que clavarem dalt de la nostra bandera catalana, com les llegions romanes y napoleòniques posaven dalt de les seves l'aguila forta y dominadora.

Pero una àguila es menos que un gall. Una àguila es femella y no hi ha en la seva ànima més que un dalit de caure demunt de quelcom y ferne presa. No pot servir més que de símbol d'un poble dominador o d'un tirà. Un gall resumeix totes les virtuts. Es orgull, forsa, noblesa, virior, llibertat, cant d'auca, desvetllament. Com Espanya te un lleó en el seu escut, Catalunya demunt el seu hi trindria de posar un gall ab els esperons ben aguts, el pit com una proa, les barbelleres ben rojes, la cresta com una corona y guaitant cap a l'orient, aveiam si el sol surt, després d'haverli concedit permís pera aixecarse.

Ens faràn xistos; però ¿y qué? Ja'ns els sabèm tots de memoria. Del nostre gall ne

diràn gallina o capó o gall sense esperons y sense cresta com el del *Mar y Cel*. Sortiràn els de Morón, el de la Passió y aquell altre que no canta per tenir quelcom en la gola. Fins ens compararan ab algún toiero y algú se'ns voldrà menjar rostits. Però quant ens hem posat aquest nom, es perquè volèm gallejar y esser els amos del galliner. ¿Qué tindrem de lluitar? Naturalment, però procurarem, com bons galls, anar a sobre.

Quant en Rostand feu el seu *Chantecler*, tothom va veure en aquell gall, un compendi de l'ànima francesa. El nostre ho serà de la catalana. ¿No'ns diuen orgullosos y egoistes, que'ns ofega l'estètica y que no trovem rés millor que lo nostre? ¿No van dient que són «levantiscos» y «insoportables», que fem de galls de la política espanyola? Donchs tot això y molt més volèm ésser y tot això volèm que'ns diguin. No un rei, un gall al cos hi tenim. Al gall ningú li fa la llei y ningú'l mana. Fins quant lluita no's rendeix; si cau ple de sang y sense plomes, segueix barallantse fins qu'el seu rival li esberla'l cap d'un cop de bec. Catalunya te ànima de gall de lluita. O triomfarà o hauràn de desferli'l cervell les aus estranyes.

En quant a nosaltres, ningú tindrà necessitat d'escriurer sota'l gall del nostre blassó, la llegenda d'aquell dibuixant inexpert: «Això es un gall». Tindrem l'arrogancia del de carn y ossos y fins la seva insolencia y en l'aire massa suau de les Rambles posarem el nostre nom breu y enérgic com un renec d'aquets que are multa'l governador.

Pera'ls enemics de Catalunya serem un bon gall. Sempre procurarem estar sobre d'ells, pera que no'ns diguin gallines y pera que vegin que'l nom, a Catalunya, fa la cosa.

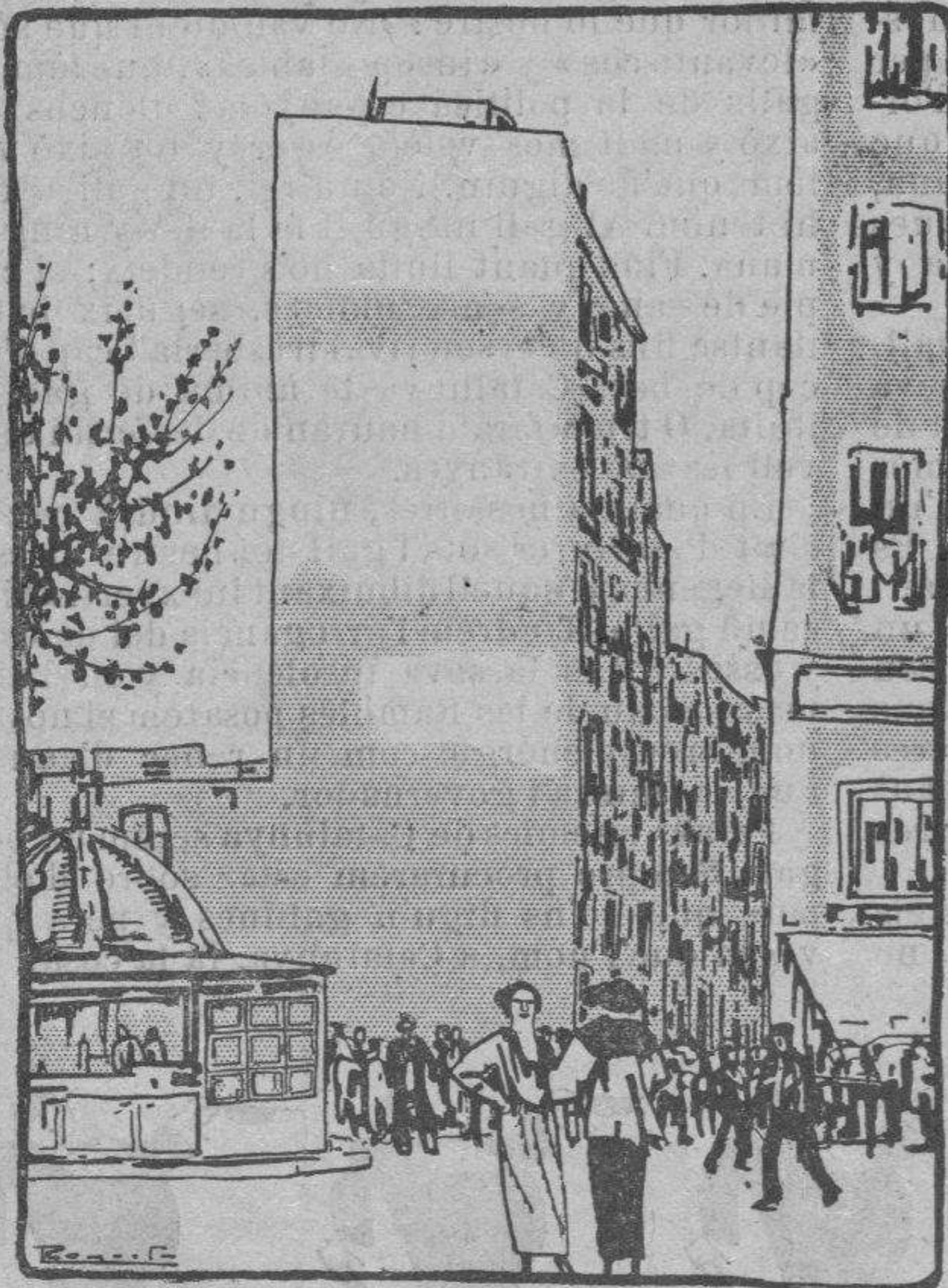
DE VUIT EN VUIT

PRONÒSTIC DEL MES

Amics : Pel juliol
ni dona ni cargol
ni discursos d'en Maura...
El mes qu'ens ha caigut
serà del tot aixut
com la cara de D. Miquel Utrillo.

La edició de « Monjoies »
s'agotarà aviat. *La Catalunya*
ens servirà un platillo ab escalunya
fet d'en López Picó
(*Boabdil el guerro*),
dient que tantes joies
com ha aplegades en Joseph Carner
en son llibre darrer
be mereixen el Premi Fasthenrat
qu'en els Jochs que han passat
se n'havia d'endur *La Ben Plantada...*
... y ab aquest articlet
comensarà la nova ensabonada

LA FORSA DEL REFORMISME

— Y quan s'acabarà això de la Reforma?
— He sentit dir que ara s'ha fet un partit pera acabarla...

que ja no pararà
fins que apareixerà
una edició del llibre a *dinou sous...*
Això sí que te... (*¡Alto!*)
¡ sí que té vuits y nous!

En Paquito Cambó
tornarà de Madrid
ab els *brassos cansats de demanar*
pro *ab els punys sense cloure ni pegar.*
D. Fandango Agulló,
màxima llevadora del partit,
li donarà entenent
de que, per defugir
qualsevol explosió
de l'opinió,
lo milló
— ¡ y molt milló! —
serà fè algún viatget
a Turquía, al Pol Nort, a qualque indret;
y ell l'acompanyarà y en farà cròniques
un bon xich macarròniques...
y així en Pol escriurà...
y en Paquito el viatge pagarà.

El nostre Consistori (*alias Ajuntament*),
pera el major profit de Barcelona
y per la propia gloria,
actuarà no més que de *segona...*
convocatoria.
Potser dintre del mes,
gracies a n'en Garriga y en Vallés (1)
arribarà a firmarse l'escriptura
de les escombraries...
Pro, d'això a una neteja
feta ab un xich de cura,
— ¡ no es pas que sigui enveja! —
però... ¡ n'hi ha per dies!

En tot el juliol
l'Utor ni en Martorell
no diràn, ni un sol cop : *vathá nell*
per la por de la multa...
Potsé el senyor Girbal
no guanyi en tot el mes
ni una Flor Natural...

En el Paseig de Gracia
la nostra *cursicracia*
anyorarà — ¡ ay, Senyor! —
els temps esplendorosos
en que, pagant el gasto els cafeters,
— ¡ Oh, Nozetats! ¡ Oh, Alhambra!
¡ Oh Colón, generosos! —
la banda militar
de qualque batalló
hi donava concerts de munició
y *las niñas* — per mor den Vilaseca
ò per mor de l'Elías, —
casi todos los días
s'entornaven a casa *cuan jaqueca.*

El día onze hi hà d'haver *la vista*
del pobre home de palla de ¡ *Cu-Cut!*
¡ *Tururut, tururut,*
qui gemega ja ha rebut!

Pel demés, pel demés...
no passarà res més.

EL GALL DE LA PASSIÓ

(1) En Garriga vol dir en Garriga y Cuello,
el *del asiento bello.*

D.ª MARÍA Y ELS SEUS ABONATS

AL TALLER

D.ª María Guerrero, el seu espòs y tots els actors que l'acompanyen, cada any fan el miracle de cobrir un llarc abonament amb els noms mes o menys vulgars de l'aristocràcia barcelonina.

Abonarse a la Guerrero ha vingut a esser compendre alternativa de persona *chic*; un abonat o una abonada, pel sol fet de serho, pren un barniç d'aristocràcia que 'l fa superior a la majoria dels mortals. Y com resulta un barniç relativament econòmic, els aspirants a aristòcrata hi acuden com un remat de cànides ovelles...

Essent aquest el sol y unic anhel que 'ls porta al Teatre, un hom pot explicar-se que la majoria dels abonats entrin movent indiscrets brogits quan fa bona estona que s'ha alsat la cortina; que's distreguin mentres canten llargues tirades de versos y que davant d'una túnica reial incrustada de pedreríes o d'una *toilette* abraçadabrant fassin un jah! que es tot un poema de provincialisme...

Lo que ja costa un xic mes d'explicar es el fet, meravellosament divertit, de que algunes families abonades fassin dolorosos esforços pera parlar castellà. Potser els seus modestos cervells han imaginat que essent castellana l'actriu admirada, en castellà devien demostrarli les admiracions. Si es aixís, lamentem que no extinguin una mica la conclusió y parlin francès quan arriba en Le Bargy, y italià devant de la Borelli; fora la nostra una deliciosa societat políglota.

Però lo més lamentable es que'l bon castellà de D.ª María sia tan desgraciadament imitat pels deixebles... Si ella'ls sentís llençaria la més magnífica de ses rialles y després mormolaria: ¡ cursis!

*

— «Y ahora, ¿qué me dices?», parla una senyoreta aprop nostre; després baixa un poc

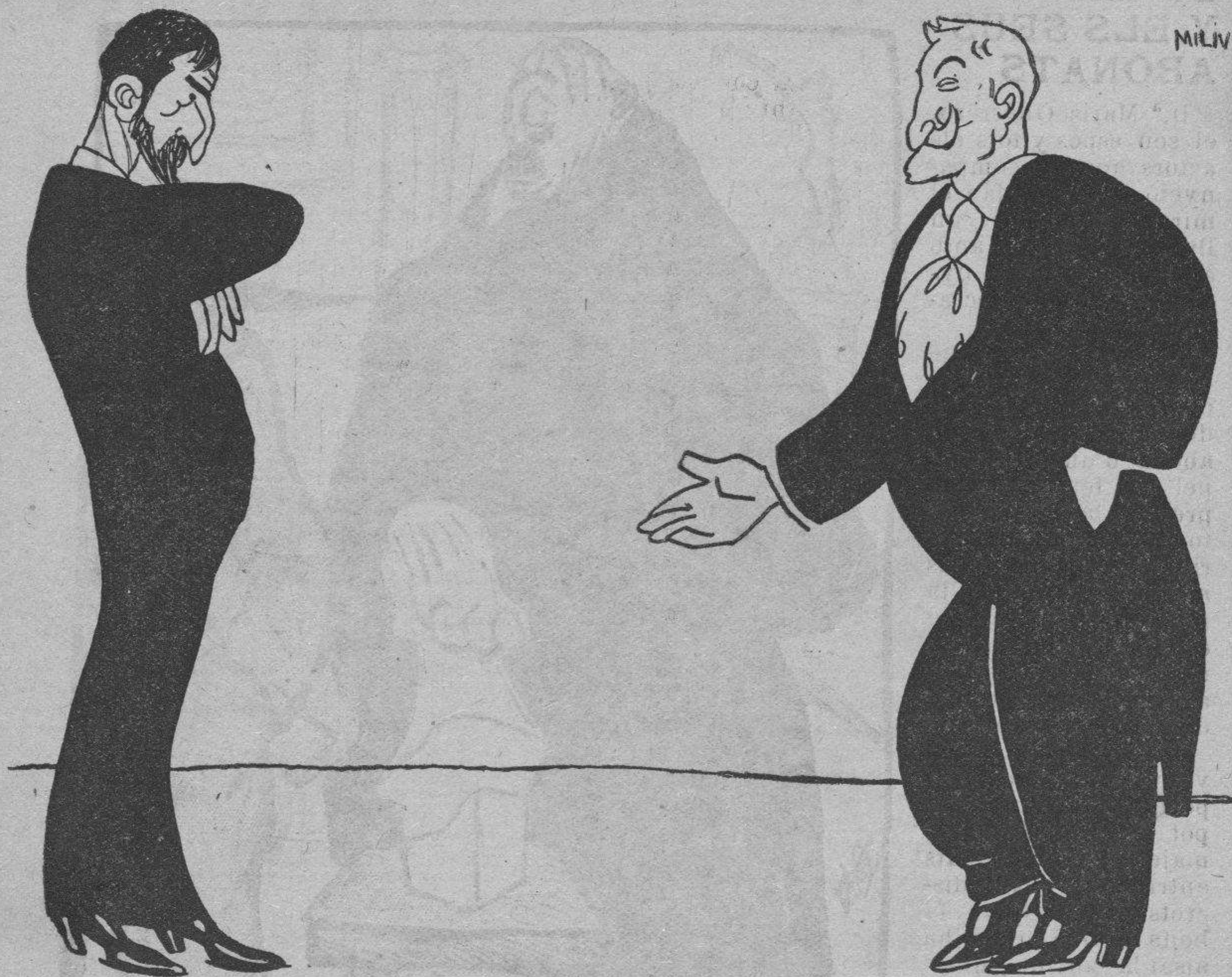
El burgès: — Aquesta escultura, es cubista?
L'escultor: — No, es cubana.

la veu; segueix en català saborosíssim... Fem un indiscret esforç pera sentir qui parla..... Ja sabem que's diu Gloria; físicament a fe que'l nom li escau... Però, aquest castellà de títol de pel·lícula... Gloria, ¡per l'amor de Deu!

Redera nostre un excelent senyor, que pot ser molt be un fabricant, parla castellà amb la família; però, s'acosta un amic y li obra'l cor y parla en català... Teixits... pessetes... car... rebaixa... Vaig sentintli algunes paraules interesantes y substancioses.

*

L'art dels actors y la bondat de les obres es cosa ben secundaria pera aquets encantadors abonats. El seu paladar jove o mal educat gusta millor un couplet picant que 'ls versos d'en Valle-Inclán. Moltes senyores—senyores quasi sempre de certa edat— ho confessen a la sortida: «Ay, ¡qué versos más especiales!...

— Això ja està vist, amic Maura.
 — Sí, amic Cambo, un projecte més...
 — Sí, y potser una Lliga menos.

Yo no se porque hasen estas comedias... Habiendo tantas de más bonitas»...

Oint an aquets braus personatjes hem sentit a voltes la temptació d'obrir una enquesta, amb auxili d'unes modestes facultats de Sherlok Holmes; apuntar els noms y posar al costat un tros escullit del seu castellà. Oh, estèm segurs de que fora una curiosa enquesta y potser una eficaç medicina...

Però, ben mirat aquets senyors y senyores d'are son bastant inofensius y no val la pena de pendresels en serio, l'ensántloshi al damunt el dantesc anatema. Estèu tranquils, que ni en català, ni en castellà, ni en xino faràn cap cosa envejable. Aquesta pruija risible de parlar castellà y aquesta incapacitat pera parlarlo bé, l'inutilisen doblement... Els seus pares, els seus pares tenien algún valor, significaven alguna forsa—un poc brutal potser, però innegable. Els seus pares els feren senyors, bastint la seva fortuna... Però els fills, ingrats, els recorden amb un xic de malhumor..... Oh! pare! L'home dur, fort,

aspre, que parlava català mentres empenyia un carretó ple de texits o feia anar dos telers dintre una miserable cort!

☒ ☒ ☒

JUGANT A PARTITS

Entre'ls jocs, més o menys infantils, catalogats pel noste bon amic l'Aureli Capmany, caldria posarhi el *joc dels partits*, tant practicat en aquesta terra.

Jugar a partits es constituir partits de per riure, sense gent y sense forsa; es fer un partit com aquell qui fa un aucell de paper; es formar consells, y juntes, y comitès, y censos, amb quatre gats que han caigut en l'extravagancia de donarse an aquest deport.

Aquí en tenim una pila d'aquests partits sense partidaris, amb més juntes qu'homes y amb més acords que gent que'ls prengui. Hi

ha entre altres, un partit progressista y un partit federal adherit al Consell Nacional. Y, per comble, cada un d'aquest està encara subdividit en fraccions.

Lo del partit progressista es d'un color còmic pujat. Temps passat encara hi havia a Barcelona una dotzena de progressistes, entre els quals els més significats (!) eren el doctor Lloret, especialista en malalties del ventrell, y el *famós* autor còmic Martrús. Després d'algunes excursions pel mapa polític, el gran Isart Bula, un home que us el trobareu fins a la sopa, s'afegí a l'exèrcit del progresisme barceloní. Y amb aquesta mitja dotzena de persones, combinantles a tall de *rompe cabezas*, en sortí un Comitè provincial, un Comitè municipal y deu comitès de districte. Tot això sense faltari el cens corresponent, les juntes generals ordinaries y extraordinaries, els segells de cauxú respectius, les banderes amb les insignies de reglament, les vetllades en memoria den Ferrandis y Bellés y les alusions als manifestos den Ruiz Zorrilla, que no sabem què devien dir.

Quan, per primer cop, se va tractar d'una coalició electoral d'Esquerra catalana, el partit progresista també va enviar els seus delegats a la reunió que va tenir lloc en el «Círculo Republicano» de la Plassa del Teatre. Si no recordem malament, la delegació progresista estava composta per una sexta part del partit, o sigui pels ciutadans Melis y Martrús. Allí van demanar que's reconegués la *personalitat* del partit seu y que s'els donés lloc a la candidatura. Y com sigui que en Lluhi y Rissech s'hi oposava, en Martrús va menassar solemniament ab retirarse de la reunió y ab anar al retrainment.

— Que consti la protesta del partit progresista! — cridava en Martrús.

— ¡Això no es un partit, home! — contestava en Lluhi.

— Y doncs, què es?

— ¡Una patata!

Grans rialles y gran indignació dels progresistes.

Per últim s'acordá donar un lloc en la candidatura a l'obrer Garreta, a qui pagà els gastos de l'elecció l'Aureli Jover, aleshores advocat de la companyia dels Dos Rius, càrrec que avui en dia desempenya el nostre benemèrit amic Hurtado. En les darreres eleccions municipals, precisament per haverse desconegut la seva *personalitat*, el partit progresista publicà un manifest formidable contra l'«U. F. N. R.», que segurament feu perdre en aquesta tres vots y mitg.

Darrerament aquest partit s'ha permès el luxe de dividir-se en dos. Per-

què una de les semblances entre'ls partits de per riure y els de debò es que uns y altres se divideixen de la mateixa manera. Ab motiu de l'aparició del reformisme, el partit progressista barceloní s'ha dividit en dos fraccions; l'una, ab en Melis, en Lloret y en Martrús, se n'ha anat ab D. Melquíades, l'altra, ab l'Isart Bula, persisteix en mantenir la personalitat del partit, la bandera del mateix y els manifestos den Ruiz Zorrilla.

Resulta que ara tot el partit progresista a Espanya se redueix a l'Isart Bula y als dos parells de desvagats que li fan companyia en la seva deria de fer *actes*. Per lo tant, l'*assamblea* que dies passats celebraren, designà, en nom de la *soberania popular* (segons les paraules empleades per l'Isart Bula en la llarga nota que redactà pera la premsa) un consell interí espanyol ab poders per dos anys, el qual ha de convocar en el seu dia una *asamblea magna*. El president del consell es el propi Isart Bula, erigit axís en *quese* del partit republicà democràtic progresista d'Espanya y ses illes adjacents. El gran Isart Bula es, doncs, el successor den Ruiz Zorrilla (el dels

LA PROIBICIÓ DE LA BLASFEMIA

— Tú, anemnos en a casa que vull renegar.
— Engegals an aquí!..
— Que portes quartos?

manifestos) y del doctor Ezquerdo. Tal va acordarse una nit d'estiu en un entressol tro- nat del carrer de l'Hospital, ab el vot de quatre ciutadans, entre ells en Bula.

¡ Ah! aquesta assamblea progresista decidí anar a la *revolució!!!*

• • •

LA FARÁNDULA POLÍTICA

¡ Jo vull governar !

PASSA la farándula per terres d'Es- panya agitant els pobles dormits amb la cansó nova. Al seu pas s'hi ajunten molts sensills de cor, enganyats per la bella musica, y mols *vius*, cansats de mantenir sempre la mateixa positura. Molts altres s'han adonat de que si la tonada es nova, els tim- bals y'ls cornetins y, fins els musics, son vells. Y no's mouen, veient amb indiferencia el pas de la comitiva.

*

El director d'aquesta farándula es un home petit y magristó. Ell constitueix l'única veri- table atracció de la companyia. Desseguida's veu que les graves paraules plenes de fácil transcendentalismes del *barba* y les gallardies del galant y les piruetes dels nombrosos clowns que l'acompanyen, no son més que pera una cosa: pera que la gent s'hi fixi en el director y s'embadaleixi amb el seu concert vocal, amb el que acostumen acabar ses comedies.

Quan els comparses y partiquins han reunit prou públic, entra en escena l'home petit y magristó.

La seva veu es agradable y vibrant, el seu geste precís, la cara se li transfigura com un posseit y les paraules surten musicals, abun- doses, sonores, de la seva boca, com les aigües inquietes d'una cascata. Domina tots els registres: els greus, que tant agraden a la classe mitja, els aguts pera la galeria. Si no'l fan callar aviat tapantli la boca, ben segur que arribarà a donar el do de pit d'aquí a poc, pera gust dels revolucionaris.

*

Hi han molts innocents que creuen haver descobert en els màgics desahogos verbals del director, unes olímpiques imprecacions als tirans; unes generoses excitacions al poble pera ferlo revoltar; un afany sanítós de re- novació.

Però aquests s'enganyen llastimosament, s'enganyen y no se'n donen compte.

Els qui som pràctics en aquesta mena de

musiques, que ja som molts, desseguida en- tenguerem el cant novell.

Es aquest curt y precís:

Jo vull governar!

*

Sí. L'home petit y magristó, el gran *divo* de la política espanyola, que ja hauréu ende- vinat que es en Melquíades Alvarez, vol go- verner. Y per això passeja la seva farándu- la ara.

Ja volia governar abans, amb la companyia den Moret. Però'l públic la xiulà y l'empre- sari llicencià als comedians. Aleshores buscà una altra companyia. Més com no se li dona- va un paper lluit, decidí ferne una pel seu compte.

*

En Melquíades vol governar porque te grans coses dins del cap. Vol governar « sea como sea y con quien sea », servintme de les seves mateixes paraules. Vol governar porque ell— paraules seves encara — « no tiene sus ideas para adorarlas platónicamente, sino para realizarlas ».

« Jo vull governar! » Aquest es el nou crit de guerra que ha entusiasmat a molts vius, amb la perspectiva d'una subsecretaria, d'una direcció general o d'un senzill govern de pro- vincia.

*

Ell ja ho sab que per ara y tant es un xic difícil governar en republicà. Però això no serà obstacle. Ell vol governar « sea como sea ».

El plas son dos anys. Si d'aquí dos anys no ha pogut governar en republicà, — qu'ell ja sab que no, — governarà en monàrquic. Heusoaquí.

Aquest es el programa amagat de la com- panyia; aquest el joc d'entre bastidors. El xàfec oratori del director, les estridencies dels galans joves, les graves disertacions dels *barbes* y les descomunals tombarelles dels clowns, no han pogut dissimularlo del tot. Molts ens hem enterat.

*

Passa la farándula!...

El nostre poble l'ha vist passar, indiferent. Ja no hi ha innocents. Homes ingènus de bona fè, no n'ha prèes gaires. Arrivistes, ambi- ciosos, fracassats, negociants de la política, sí. Aquets millor que'ls prengui un partit de Madrid.

Passa la farándula deixant darrera l'eco del seu afany:

¡ Jo vull governar ! ¡ Jo vul governar !

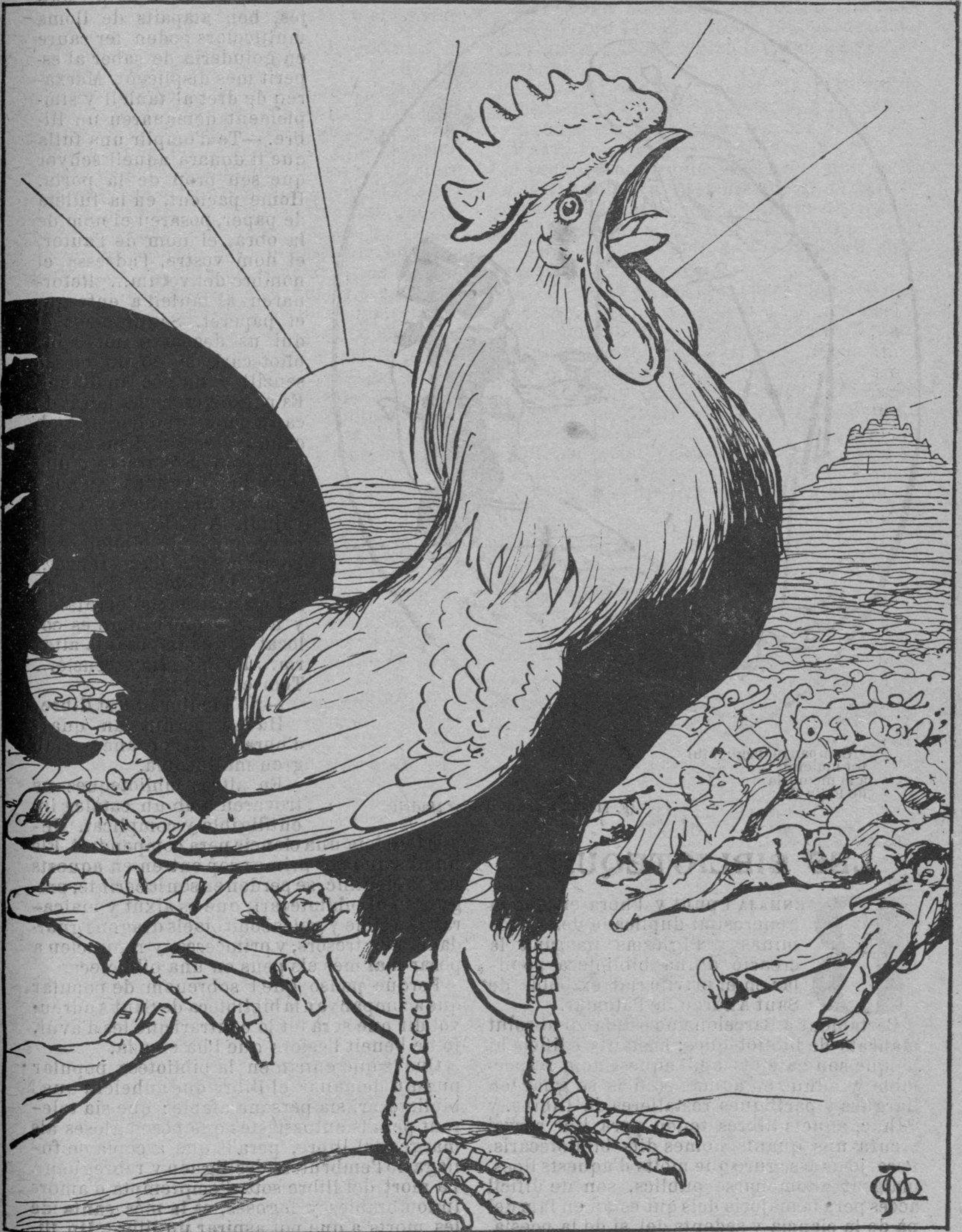
El nostre poble ha respost sabiament:

— Si vols governar, guanyatho sol. No seré el material pera ferte la teva fortaleza, desde la qual abominaries de mí, quant ja no'm ne- cessaries.

CLAC

EL CANT DEL GALL

Ja es hora de treurels la son de les orelles, en aquesta terra ont hi hà tanta gent adormida !...

DEL TEMPS VELL

Companys, beguemhi
tot maleint;
a la memoria
de Felip V.

(F. Matheu, abans d'anar Madrit).

LES BIBLIOTEQUES

BENHAJA'l punt y l' hora en que la generositat duplicada den Corominas y l'Iglesias imaginà la creació d'una biblioteca popular en el privilegiat ex poble de Sant Andreu de Palomar!

Certament a Barcelona no estem en absolut mancats de biblioteques; bastants edificis hi ha que son batejats amb aquest nom respectable y adhuc en aquets edificis se guarden llargues y pacífiques restalleres de llibres, y adhuc, aquets llibres tenen pera llur servei y cura uns quants homes dits bibliotecaris. Pero, jo us asseguro que molts d'aquests llocs, malgrat anomenarse públics, son de difícil accés pera la majoria dels qui están en fam del pà de la ciencia y sedents del sí de la poesia.

Mireu: hi ha en la nostra ciutat una regia biblioteca; en diré'l vici, callantne'l nom.

Entreu. L'aspecte seu es solemne; els altíssims prestatges, ben atapaits de lloms multicolors poden fer caure en goluderia de saber al esperit mes displicent. Marxa-reu de dret al taulell y simplement demanareu un llibre. —Te d'omplir una fulla que li donará aquell senyor que seu prop de la porta. Home pacient, en la fulleta de paper, posareu el nom de la obra, el nom de l'autor, el nom vostre, l'adresa, el nombre del volum... Retornareu al taulell a entregar el paperet. Segurament el qui us despatxa no es bibliotecari, si no un mosso senzill y un poc analfabet. Es perxò que us ha mirat de cap a peus y que llegeix amb calma la vostra demanda, y que com no's tracta d'una obra d'us freqüent té d'anar a cercar un bibliotecari que l'ajudi. A la fi sou cara a cara amb el bibliotecari. Somrieu plè d'esperansa... Però'l bibliotecari ha regirat els cartonets del catàleg y ha vist que'l llibre es col·locat a una imposanta altaria... Es tota una ascensió... Tem el vèrtig...

—No'l tenim aquest llibre.

Haveu perdut un quart d' hora y us en aneu amb greu malinconia.

En altres biblioteques us trovareu amb un catàleg inentilgible y complicat. Ne-

cessiteu tota una ciencia pera compendrel. Els humils que per primer cop entren en aquests urdex científic, se perden en son laberinte; pregunteu al bibliotecari, que es aixut y malcarat, irascible y gelós com tots els dragons guardadors de tresors, y primceses, y renunciieu a posar mai més els peus en una biblioteca.

Perque penso que'l sobrenom de popular que acompanya a la biblioteca de Sant Andreu, vol dir que serà tot lo contrari que les d'avui, jo he beneit l'esfors que l'ha creada.

Que'ls que entrin en la biblioteca popular puguin demanar el llibre que anhelan; que'l bibliotecari sia persona afable; que sia tolerant pera'ls entusiastes que posen gloses als marges del llibre, pera'ls que a copia de fullegarlo l'embruten, deslliguen y rebreguen.. La mort del llibre sota l'empremta d'amors innombrables y fogoses, es la més santa de les morts a que pot aspirar un llibre. Un llibre — en aquest aspecte — es tot lo contrari d'una dona. — CELSIUS.

DE LA CASA GRAN

El còm y el perquè

Jo no sé per que l'arxiver de la ciutat, el plàcid y benemèrit Sr. Damians, el de les sedoses barbes, no escriu l'història dels petits fets que ocorren per la casa gran y'ls seus agregats, ja que de ferho se guanyaria l'estima de tots els barcelonins que tindrien ocasió de poguer somriure, quan no de riure a boca plena ab els fets, dits y acudits de regidors, empleiats y veïns en general que ab l'Ajuntament han de tenir tractes.

Perque aquesta casa podrà tenir tot l'aspecte que vulguin de serietat y fins els que hi tenen d'anar per algún quefer y es la primera vegada que s'hi arriben, podràn entrarhi respetuosos y sense sapiguer per quina escala pujar, si per la blanca, per la roja, o per la dels misteris; però lo cert es que la casa gran ve a ser la «Barrila continua», o una delegació de «El Niu dels Tranquils» quan no es un manicomi, posat al cim d'aquesta mona de Pasqua que ve a formar la ciutat vella.

Y ja que'l Sr. Damians, o qui al Sr. Damians pogués substituir de dintre aquella casa, no s'empren la tasca d'il·lustrar als ciutadans honrats de Barcelona, donantlos a coneixer tots aquells succeïts y dites, que han fet que mai cap home hagi estat gran pel seu ajuda de cambra; aquet pobre cronista — com diria qualsevolga dels reporters que escriuen sessions municipals — comença avui a omplir quartilles tot empenentse aquella benemèrita y gloriosa tasca.

Les gallines del Sr. Carreras

L'any passat, quan hi havia aquell pànic del còlera, l'Ajuntament, que sempre's recorda de Santa Bàrbara quan trona, va determinar fer cumplir les ordenances municipals, per lo que fa referencia a les seves disposicions higièniques.

Això de les ordenances municipals no hi ha Deu que ho entengui, perque cada article està modificat set o vuit vegades per acorts consistorials y tots els acorts, naturalment, son contradictoris. Un bullit, més clar.

Doncs com deiem les ordenances s'havien de fer cumplir. Y ab energia; cosa que era bastant fàcil perque ab el temps que no se n'usava n'hi havia molta d'amagatzemada.

Comensà la recerca de pisos que tenien aviràm. Jo sé d'un pis que hi havia sis o set gallines, una cabra, una gossa ab tres cadells, tres canaris, un gat y un cunill que corria pel pis, y que tenia tantes gracies y era tan amable que fins

rosegava'ls barrets y les sabates dels visitants.

An el Poble Sec van trobarse ab una casa en la qual en tots els pisos hi havia aviràm. Naturalment va acordarse fer treure totes les bestioles.

Pero es el cas que en un pis solament hi havia una gallina, una tota sola, que regalava uns esplèndits ous als seus posseïdors.

Y aquí entra en joc el Sr. Carreras.

Aquet bon home que ja es sabut que no hi ha castanyera que no persegueixi ni tranvia que no deixi corre, cregué oportú discutir la pertinencia de l'acord que s'anava a pendre:

— ¡No se'ls pot obligar — deia — a treure aquesta gallina!...

— La llei ha de ser igual pera tots! — deien els altres.

— Si ho fem estarem fora de les ordenances municipals!

Entupecació general.

— Si, senyors — afegí'l Sr. Caguegues — perque les ordenances diuen *gallines*, pero no parlen de *gallina*.

Tothom esclafí'l riure.

— No sé que devia tenirhi en aquell pis el Sr. Carreras — diu ara en Callén, quan ho explica...

Un burro prodigi

També seguint pel mateix rengle d'això de la sanitat, els agents del municipi varen tro-

— Estic de pega: se m'ha mort el matxo y demà haig de casarme...
— Una desgracia mai ve sola...

bar un dia, en un primer pis, un burro enter y en perfecte estat de salut.

L'estranyesa sigué general. El burro era d'un terrissaire y cada dia, al sentirse desgaxat del carretó i desguarnit a la entrada de cá son amo, les empenya escales amunt « com si fos de la casa ».

Y a dalt del pis ocupava la millor habitació. Una ab balcon que semblaven fets expressos pera una moxa festejadora.

— Pero ¿cóm s'ho feu — li preguntaren al terrissaire — pera tenir aquest animal dalt del pis? Si la pesta no us deu deixar viure...

— No ho creguin — respongué ell seriament — es més net que més de quatre persones...

— Pels fems ja'ns ho expliquem: treientlos ab un cabàs s'acaba. Pero, ¿y'ls orins? Això es lo que no'ns cap al magí...

Y'l terrissaire que com a tal era home de recursos, afegí ab sorna.

— An aquest mon tot s'arregla ab bona voluntat...

— ¡Pero si un burro cada vegada que orina fa set o vuit litres!...

— Mirin... — feu senyalantlos un punt en el trespol — allà hi han uns forats y aixís els orins van als baixos...

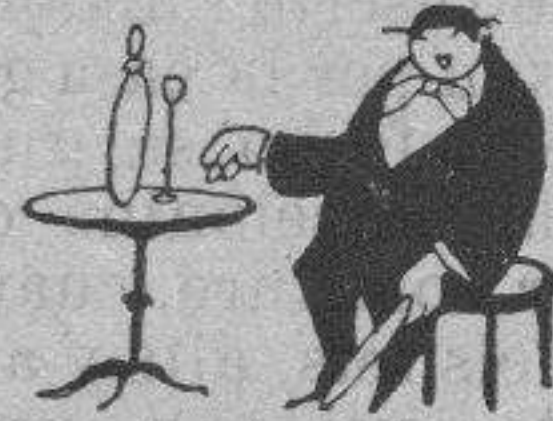
— ¡Bé! ¡Vaia una solució! Y'ls veins que reventin, veritat?

— No senyors. Pels veins es una ganancia...

— ¿.....?

— A baix hi ha un magatzemista de borres, y aixís, cada vegada que'l burro orina, li augmenten de pès les paques...

CRESTA

DE LA BAIXA POLÍTICA

Vosté, ¿per qué s'ha fet melquiadista?

Jo, perque aixó del Nacionalisme no va. Calculi que tinc un gran banc ideat y uns enormes plans pera salvar a Espanya. Además, així preparo ferme monarquic el dia de demà. Don Alfons es un gran home. Ho he pogut coneixer amb les moltes vegades qu'hi he parlat, provant una arada, inaugurant un canal y amb ocasió d'altres negocis. — *Josep Zulueta.*

Jo, perque Catalunya es petita pera mi. No hi crec en la política de reclosió; no hi podem viure dins d'unes

muralles de la Xina. Pensi que Catalunya necessita estar be amb Madrid, sobre tot amb els ministeris ont s'hi despàtxen expedients y un s'entera de subastes, concursos, etc. — *Laureà Miró.*

Jo, perque soc advocat de la casa Miró Trepapat y C.^a. En « Laureanito » m'ho va dir y a mi sempre'm sembla que'n « Laureanito » te raó. — *Eduard Micó.*

Nosaltres, perque estem tips d'aquets Lluhí y companys que no deixen passar res. Semblen guardes civils. La seva obra es negativa y nosaltres som afirmatius. Volem que's fassin forces coses amb forces milions.

— *Alguns regidors tramviaris, entre'ls quals no hi ha en Marial.*

Jo, perque no puc veure als nacionalistes y per poder parlar en castellà en els mitings. Además, soc cunyat den Micó y estic a *La*

— M'he tornat calvo de tan pensarhi... tinc bona roba, parlo bé'l castellà... y no sé si ingressar al melquiadisme o al Comité de la Defensa Social.

Publicidad. — *Lluís Company.*

«Yo, porque los nacionalistas han dudado de mi moralidad en asuntos electorales y esto no lo tolero. Y además, porque soy castellano.» — *Emeterio Palma.*

Jo, perquè m'ho han dit. — *Forcada.*

Nosaltres ens n'hem fet perquè aquets nacionalistes son uns envejosos, que no deixen surar a ningú. Además, de que'l nacionalisme es una cosa passada de moda, com diuen en Miró, en Moles y altres eminències polítiques. — *Vilalta, Vallverdú, Moreno y demés joves que prometen.*

Vosté ¿per qué no s'ha fet melquiadista?

Pera fer més la guitza als nacionalistes. ¿Què més voldrien que me n'anés d'ells? — *Emili Junoy.*

Perquè no'm varen convidar a rebre an en Melquíades, ni'm van enviar un palco pel miting del Bosc. Però si'm desagraven, encare me'n faré. — *Francisco Puigpiqué.*

Jo, perquè no m'han volgut. Diuen que soc massa tramviari y ara al comensament els podria fer mal. Més endavant ja m'en faré, si aquets brètols de nacionalistes no'm tornen a «deshonrar» — *Juli Marial.*

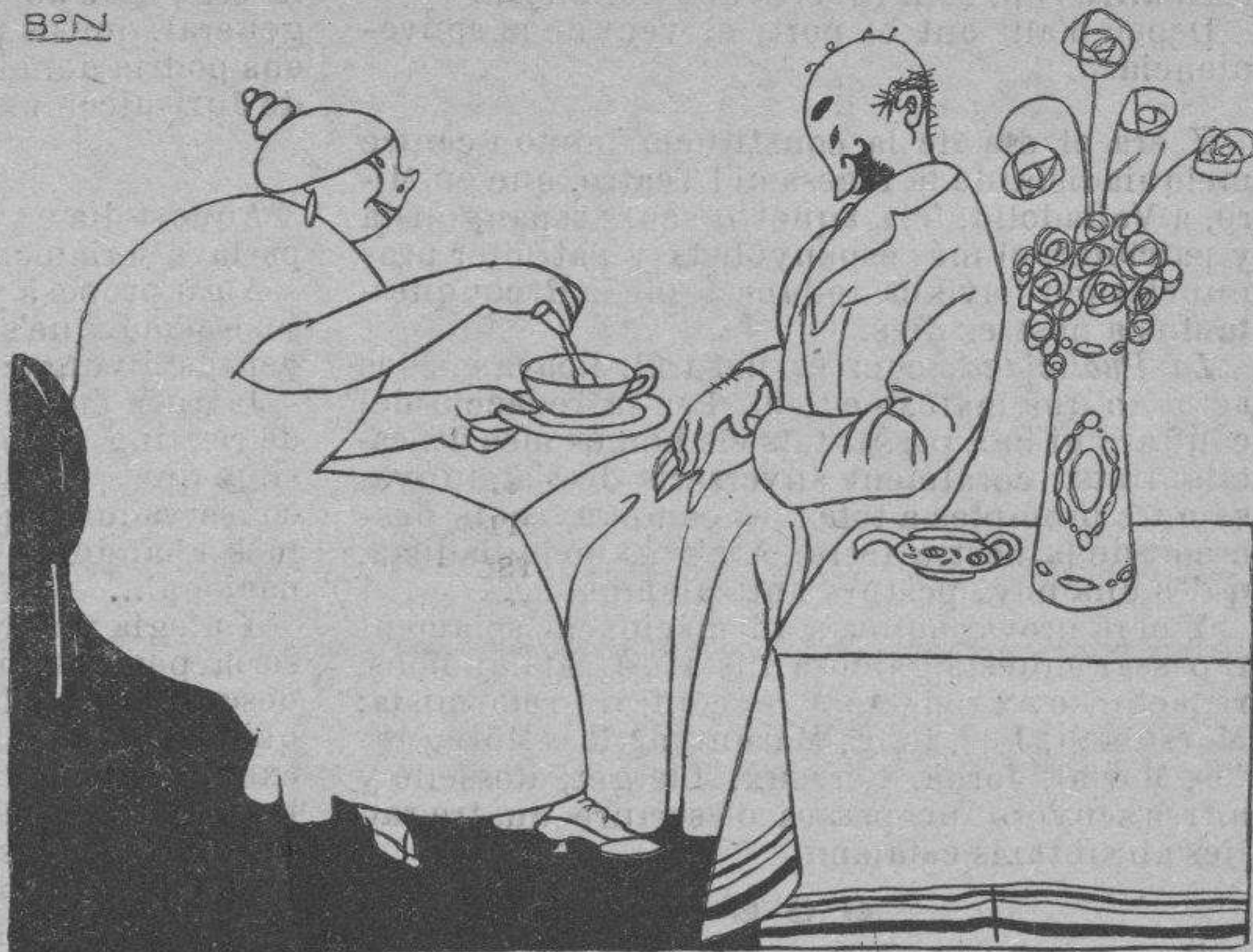
Per mandra y además per companyerisme amb en Marial. — *Amadeu Hurtado.*

Perquè en Melquíades es amic particular meu y es l'única manera de que se sàpigui que existeixo. — *Dr. Farreras y Munner.*

Nosaltres encara no ens n'hem fet perquè no veiem gaire clar si en Melquíades guanyarà o no. Estem escamats dels nacionalistes que'ns hi vam ajuntar y després volien manar ells, perquè eren més y millors y no'ns han deixat fer res. — *Un grupu de diputats, regidors, ex diputats, ex regidors, aspirants a diputats y a regidors, de la fracció «el Coreano mai perd» y dels que saben nadar y guardar la roba.*

LA MANÍA DELS XISTOS MADRILENYS

B^oN

L'esposa: — Té, pren aquesta tassa de camamilla, que't passarà'l mareig.
El marit: — Més m'estimaria cama, Milia...

Les arrogancies den Canalejas, totes les seves promeses de complaure a Catalunya, sembla que s'han tornat aigua-poll. Ha pogut més, per ara, el discurs de l'Alcalà Zamora que no'ls propòsits del quefe del govern. Lo que primer era una conjura contra aquest, ha acabat ab un engany a nostre terra o ab una farsa política més.

De lo contrari no's comprèn la proposició incidental de confiança an el govern, sense fer referencia pera rès al projecte de les Mancomunitats, qu'es la causa de tot.

Y, no obstant, Catalunya espera.

No'ns deixarem abatre, no'ns deixarem enganyar...

Avui les Mancomunicats, demà un altre cosa.

Y ara, mentres les Mancomunitats no vinguin, no hi haurà ni pau ni treva.

En *Laureanito* Miró ha parlat a Valladolid. Y ha parlat com podria ferho el més intransigent unitarista, per exemple en Moret y l'Alcalà Zamora, que son els de major actualitat.

Alabà l'unitat de la patria espanyola, y afegí que si vingués una altra setmana tràgica cridaríem els catalans: «Viva España!»

¡Ves qui ho havia de dir! Quan se feu l'Esquerra era més catalanista que en Martí y Julià. Després no volgué ésser més que autonomista y are fa l'apologia de l'unitat d'Espanya.

¿Què serà d'aquí a un any el jove y aprofitat diputat?

LO DE LES MANCOMUNITATS

Escrivim aquestes ratlles ab l'impresió de lo succeït en el Congrés d'Espanya, a la sessió del dillús.

¡No ho vulguin saber! Tant pot ésser nacionalista altre cop, com lliberal deu Canalejaa.

Deuen d'allí ont el porti el vent de la conveniència.

Y era el dia de la constitució del nou centre melquiadista de la Plaça del Teatro, que en Miró, a Valladolid, feia aquet discurs espanyolista y patrioter, el més espanyolista y patrioter pronunciat per llavis castellans desde la Reconquesta fins a nostres dies.

La Publicidad, com es natural, lloava els dos actes en una mateixa edició. Per la redacció del confrare hi han passat tots els homes més descalani ats, coralment adversaris de Catalunya, sempre prompts a totes les campanyes de descrèdit de la nostra terra. Ara's fa melquiadista, qu'es una nova postura anticatalana.

Y pera provar aquesta afirmació, cal solament repassar aquesta galdosa llista de catalanòfobs, redactors o ex redactors del confrare reformista: Marsillach, Jori, Reig, Marquina (R.), Moraguetes, Marial, Jordà, Lerroix, Lletget, Rosselló y altres senyors incapassos d'escriure quatre ratlles ab sintaxis catalana.

Estaven reunits els diputats de la comissió que entén en el projecte de Mancomunitats. Era la primera reunió preparatoria.

En Cambó entra al saló com un gall tip de panes. En Canalejas, demana a cada diputat un projecte propi, perá aplegar els diferents punts de vista personals al projecte que va a discutir-se. En Cambó, s'estarrufa. Se gira a n'en Corominas, olímpic:

— Ja ho sabèu. Pere: si volèu venir a treballar a casa amb en «Fernandito», vos mateix...

— Gracies, — fa, modestament, en Corominas.

Un parell de dies després. Hi ha al Congrés nova reunió parlamentaria. Cada individu de la comissió portava el seu projecte. Es a dir... En Cambó no havia tingut temps; no més portava l'esb. ç dels dos articles primers..., no li havien arribat encara, els apunts den Prat de la Riba y den Flores de Lemus. En cambi, en Corominas, home que les fa sense soroll, portava un projecte complet y nou de trinca, el projecte acceptat per tots el companys de comissió y definitivament aprovat am petites esmenes.

Pasme, entre'ls contertulis. Amb un parell de dies a n'en Corominas li havien crescut la cresta y els esperóns. A n'en Cambó, com suara, al seu predecessor de Moron, li cauen les plomes, y encarantse amb en Corominas:

— Si no vos fa res, Pere, jo y en «Fernandito» anirém a treballar a casa vostra...

— Com volguèu — feu en Corominas com el gall que saluda el sol ixent.

Els madrilenys comensen a murmurar qu'en Cambó 'ls resulta gallina.

El senyor general Weyler, parlant a Madrid del projecte de Mancomunitats, digué que tant si s'aprobava com nó, a Catalunya no's mourà ni una *mosca*. Altres diaris cambiaren la versió. Deien que no deixaria moure ni una *rata*.

¿Com quedem, *mi general*? Son les *mosques* o les *rates* les qui no's podran bellugar? Perque això es transcendental y convè aclarirho.

(El lector ens permetrà que una tant greu y poc meditada declaració la tractem en broma.

No's pot dir d'altre manera, no solament perque la cosa no s'ho mereix, sino perque el senyor general, que'ns pensèm que no'ns estima gaire, ens podria donar un disgust. ¡Encara hi ha llei de Jurisdiccions!).

Aquest dia en un grupu de xicots de la broma's parlava seriament.

Algú proposà y'ls altres varen acullirho ab entusiasme que's fundés una Societat Anònima pera la divulgació y propagació del miracle.

Ja dura massa — deien — que per un miracle de res tinguem d'anar a Lourdes! Sembla impossible que's dongui aquesta paradoxa: els més conservadors y proteccionistes son els que tenen més abandonat aquest aspecte de la producció nacional...

Y afegia un altre: — Figureuvos quina sort no seria per Catalunya que demà a Montserrat se descobris una font, l'aigua de la qual curés de qualsevulga malaltia: de les de l'os bertran, per exemple. ¡Quantes y quantes millonades no entrarien anyalment a Catalunya!... Donchs si la naturalesa no'ns protegeix, ¿per què l'*homo sapiens* no ha de suplir a la naturalesa? No es fa ayui lo possible y lo impossible? No arriba la voluntad de l'home a tot arrèu? Doncs, per què no fer neix aquesta font?

Tots assentiren.

— Y axò s'arregla aviat — continuà un altre — prodigant l'anunci y la propaganda s'arriba a tot arrèu. Oh, y en aquest país nostre que per dugues pessetes trobaríeu qui's deixaria curar tots els mals haguts y per haver!...

— Seria un bon negoci a fer... La Societat de Atracció de Forasters, no podria negarhi'l seu concurs.

— Pero s'hauria de conferir la gerencia a una persona d'impenta.

— An en Lerroix que es el financier que coneix més de miracles.

Dilluns, alguns regidors anaren, acceptant convit, a una sessió íntima que en el local on està instalada l'Exposició lluar els dedicaren els organitzadors de la mateixa.

Uns quants dels nostres edils comparegueren ab un cove. Naturalment que hi hagué extranyesa per la presencia de tal andrònima, però ben prompte's pogueren convèncer, els qui ho veien, de que res tan justificat com allò.

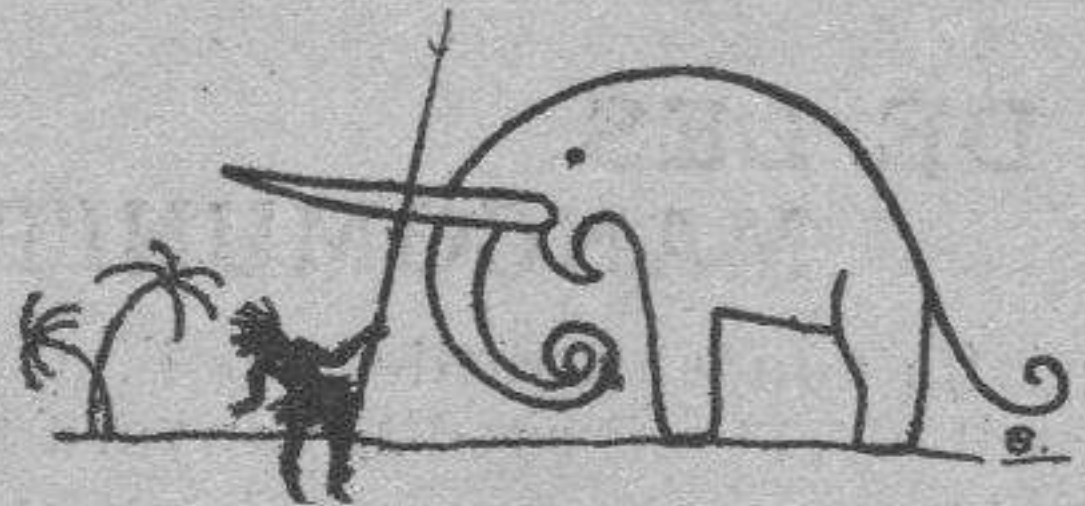
¡Volien, els nostres homes, véurehi la lluna dins... pera endúrsela!

EL GALL per més estrident que sigui, també sabrà tenir kikirikis de compliment.

Y aquest n'es un.

Vagi la salutació més afectuosa a tots els diaris, periòdics, y cosa que s'hi sembli; especialment als catalanistes.

≡ OBRES COMPLETES ≡

DE

JOAN MARAGALL

== GUSTAU GILI, Editor :: Carrer Universitat, 45, interior ==

SOCIETAT CATALANA D'EDICIONS

Entrega als seus subscriptors, cada semestre, tres obres bellament editades, de 300 planes
Quota mínima semestral : **5 pessetes**

OBRES DEL PRIMER SEMESTRE DE 1912.

Estudis de Literatura Catalana, per Manel de Montoliu, pròleg de Miquel S. Oliver.

Origen del coneixement, pel doctor R. Turró.

Historia contemporània dels moviments nacionalistes, per A. Rovira y Virgili, pròleg de Pere Corominas.

≡ **EL GALL** ≡

SETMANARI NACIONALISTA

Cantarà cada dijous

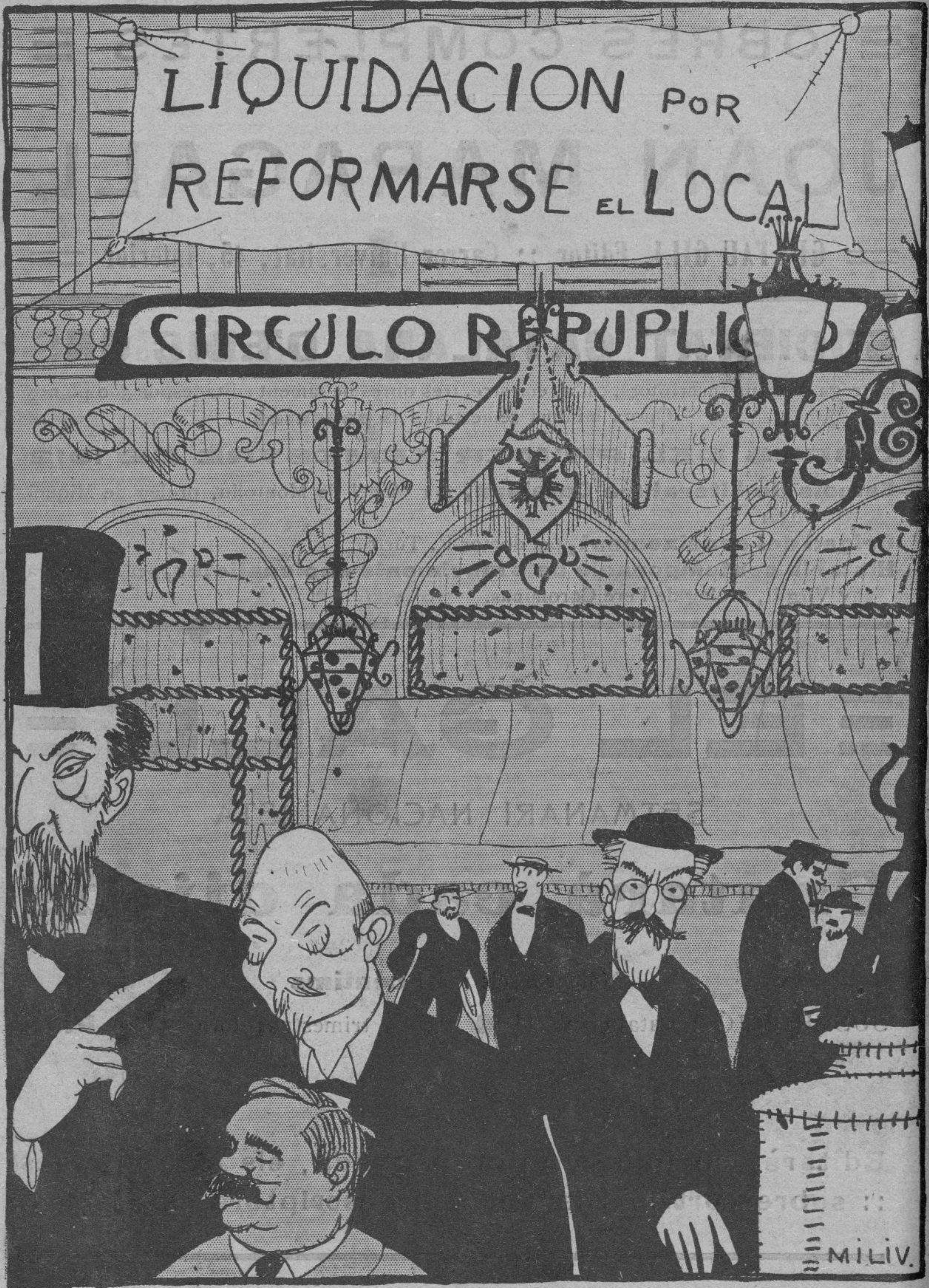
Número solt : **10 cèntims**

SUSCRIPCIÓ : Catalunya, **1'50 Ptes.** trimestre; fora **2'50 Ptes.**

■ ■ ■

Editarà, en follets de propaganda, els treballs més
:: sobressortints dels primers escriptors catalans ::

EN JUNYO: Y ara, cap a les Escales de la Pau a «embarcarvos».....